

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Történelem és Filozófia Kar
1.3 Intézet	Magyar Történeti Intézet
1.4 Szakterület	Történelem
1.5 Képzési szint	Alapképzés (BA) 2015-2018
1.6 Szak / Képesítés	Történelem, Régészet, Művészettörténet, Levéltár

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Bevezetés az egyetememes ókor történetébe						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Bajusz István						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Molnár-Kovács Zsolt						
2.4 Tanulmányi év	I.	2.5 Félév	I.	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Szaktantárgy/kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	6	melyből: 3.2 előadás	3	3.3 szeminárium/labor	3
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	84	melyből: 3.5 előadás	42	3.6 szeminárium/labor	42
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					10
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					51
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					10
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					14
Vizsgák					3
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	98				
3.8 A félév össz-óraszama	182				
3.9 Kreditszám	7				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• Vetítési lehetőség, térképek biztosítása
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• Vetítési lehetőség, térképek biztosítása •

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • fogalmi és tárgyi ismeretek elsajátítása • a tárgy ismeretéhez szükséges módszerek elsajátítása • a módszerek helyes használata a szakmán belül • képesség az elsajátított információk továbbadására írásban és szóban, anyanyelven és egy választott idegen nyelven
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Az elsajátított alapismeretek felhasználása más rokon szakterületek helyzeteinek, eseményeinek leírásában • Továbbképzési indíttatás • Esettanulmányok feldolgozása és értékelése • Kutatási projektekben való részvétel

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • A tantárgy az ókori világ egy részének történetét foglalja össze, elsődlegesen a Közel-kelet, az ókori görög világ és a Római Birodalom történetét. Időben az első ókori kultúrák megjelenése (kb. Kr. e. 3500-3000 és a Nyugat-Római Birodalom bukása közötti időszak, Kr. u. 476.). Az alapvető történelmi ismeretek mellett hangsúlyt fektet a társadalmi viszonyokra, az általános és sajátos kulturális jelenségekre, kapcsolatokra. Ezeknek egy része a szemináriumi témák keretén belül történik. A cél az, hogy a hallgató kialakítson magának egy szemléletmódot, ahogyan az ókori világhoz viszonyul, értse azt és a jelenségeket is értelmezni tudja.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • Az ókori világ ismerete, a források, adatok helyes felhasználása, értelmezése • Képesség arra, hogy bármikor rövid, közérthető és összefoglaló előadást tartson az ókori civilizáció különböző területeit illetően

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés. Források. Időszámítás.	Előadás	
2. Mezopotámia: Sumér. Akkád. Óbabilon. A társadalom képe Hammurabi törvénykönyve alapján	Előadás	
3-4. Egyiptom. Kezdetek. Óbirodalom. Középbirodalom. Újbirodalom. Késői Egyiptom.	Előadás	
5. A hettiták és más népek. Asszíria. Előadás	Előadás	
6. A médek és perzsák.	Előadás	
7-9. Az ókori görög világ.	Előadás	

Makedónia.		
10-14. Az etruszok. Róma a kezdetektől a Nyugat-Római Birodalom bukásáig.	Előadás	

Kötelező könyvészet:

- Alföldi Géza: *Római társadalomtörténet*. Budapest, 1994, 1999
 Bight, J.: *Izráel története*. Budapest, 1990
 Ferenczi Endre–Maróti Egon–Hahn István: *Az ókori Róma*. Budapest, 1992
 Földi András–Hamza Gábor: *A római jog története és intézményei*. Budapest, 1996
 Györfi János: *Az óperzsa birodalom tündöklése és bukása*. Budapest, é. n.
 Hahn István–Kákosi László–Komoróczy Géza: *Az ókor története. II. Az ókori kelet története*. Budapest, 1989
 Hegyi Dolores–Kertész István–Németh György–Sarkady János: *Görög történelem a kezdetektől Kr. e. 30-ig*. Budapest, 1995
 Kákosi László: *Az ókori Egyiptom története és kultúrája*. Budapest, 1999
 Kalla Gábor: *Mezopotámiai uralkodók*. Budapest, 1993
 Kertész István: *Héraklész unokái. A makedonok története Nagy Sándorig*. Budapest, 1988
 Németh György: *Államéletrajzok*, Budapest, 1994
 Németh György (szerk.): *Római történelmi kézikönyv*. Budapest, 2001
 Németh György–Ritoók Zsigmond–Sarkady János–Szilágyi János György: *Görög művelődéstörténet*. Budapest, 2006
Ókortörténelmi chrestomathia (szerk.: Harmatta János, Borzsák István), I-III. Budapest, 1997-1999
 Pallotino, M.: *Az etruszok*. Budapest, 1980

Ajánlott könyvészet:

- Apuleius: *Az aranyszamár*
 Aristoteles: *Politika*
 Borhy László: *Római történelem. Szöveggyűjtemény*. Budapest, 1998
 Boronkai István: *Római regék és mondák*. Bukarest, 1988
 Apuleius: *Az aranyszamár*
 Aristoteles: *Politika*
 Borhy László: *Római történelem. Szöveggyűjtemény*. Budapest, 1998
 Boronkai István: *Római regék és mondák*. Bukarest, 1988
 Caesar: *Feljegyzések a gall háborúkról*
 Castiglione László: *Az ókor nagyjai*. Budapest, 1972
 Ceram, C., W.: *A hettiták regénye*. Budapest, 1964
 Croiset, M.: *A görög kultúra*. Budapest, 1994
 Eliade, Mircea: *A vallási hiedelmek és eszmék története*, I-III. Budapest, 1997
 Grant, Michael: *Róma császárai*. Budapest, 1996
 Graves, Robert: *A görög mítoszok*. Budapest, 1981
 Hahn István: *Naptári rendszerek és időszámítás*. Budapest, 1983, 1988
 Homérosz: *Iliász*
 Homérosz: *Odiüsszea*
 Johnson, Paul: *Az ősi Egyiptom civilizációja*. Budapest, 2003
 Klengel, Horst: *Az ókori Szíria története és kultúrája*. Budapest, 1977
 Klima, Josef: *Mezopotámia. Ősi civilizáció és kultúra a Tigris és Eufrátesz mentén*. Budapest, 1983
 Németh György: *Ércnél maradóbb. A görög és római történelem forrásai*. Budapest, 1998
 Németh György: *Görög történelem. Szöveggyűjtemény*. Budapest, 1996
 Németh György: *A polisok világa*. Budapest, 1999
 Németh György: *A zsarnokok utópiája*. Budapest, 1996
 Petz György (szerk.): *A művészet története, (I-IX) I-II*. Budapest, 2000
 Plutarchos: *Párhuzamos életrajzok*
 Rákos Sándor–Komoróczy Géza: *Gilgames*. Bukarest, 1986.
 Ritoók Zsigmond: *Régi görög hétköznapok*. Budapest, 1962, 1999
 Ritoók Zsigmond–Sarkady János–Szilágyi János György: *A görög kultúra aranykora*. Budapest,

1968, 1984

Suetonius: *Caesarok élete*

Szepessy Tibor: *A régi Róma napjai*. Budapest, 1998

Ürögdi György: *A régi Róma*. Budapest, 1963

Warren, P.: *Az égei civilizációk*. Budapest, 1989

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
A szeminárium témája követi az előadás tematikáját, viszont elsődlegesen a kulturális vonatkozásokat tárgyalja	Kérdésfelvetés, ennek megtárgyalása és kifejtése egyéni olvasmányok alapján	- Egy-egy referátum bemutatása a hallgatók részéről - A félév végén egy felmérő dolgozat. Ennek eredménye része a végső jegynek
Könyvészet A szeminárium könyvészete azonos az előadás könyvészetével, eltérések esetén ezt idejében jelezzük a hallgatóknak		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- Az egyetemes történet tanításának lehetősége
- Kulturális, turisztikai vagy más hasonló téren való tevékenység

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Az előadás és a szeminárium anyagának ismerete, értelmezése.	Vizsga Az értékelés írásbeli vagy szóbeli vizsga formájában történik, a hallgatókkal történő egyeztetés alapján	75%
10.5 Szeminárium / Labor	Aktív részvétel, egy szemináriumi dolgozat elkészítése, a felmérőn való részvétel	75%-os aktív jelenlét Dolgozat Felmérő	25%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> • Minimum az ötös osztályzat elérése • a kötelező jellegű irodalom ismerete • min. 75%-os aktív jelenlét a szemináriumokon • alapvető fogalmak ismerete			

Kitöltés dátuma

2015.05.10.

Az előadás felelőse

Dr. Bajusz István docens

A szeminárium felelőse

Dr. Molnár Kovács Zsolt docens

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2015.05.10.....

Intézetigazgató

Dr. Pál Judit egyetemi tanár.....